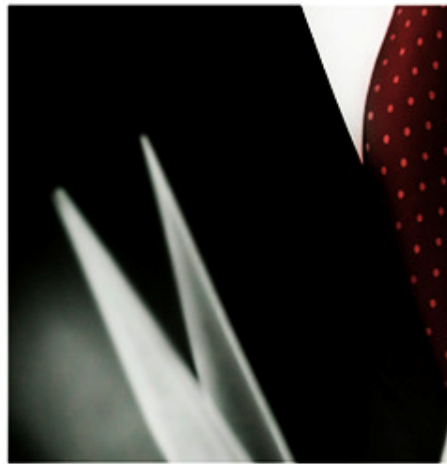

Cykl koniunkturalny

Gabriela Przesławska

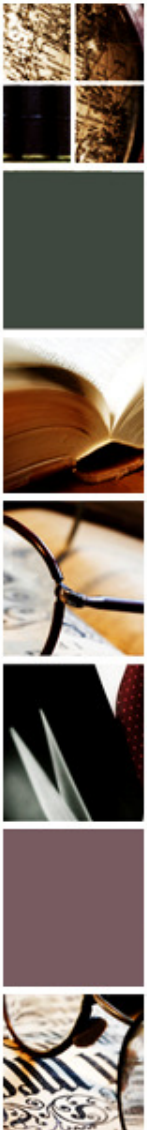
Uniwersytet Wrocławski

Instytut Nauk Ekonomicznych Zakład Polityki gospodarczej

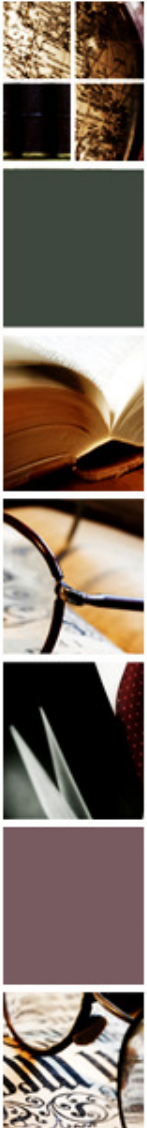
Cykl koniunkturalny - definicja

- **Cykl koniunkturalny to powtarzające się okresowo w gospodarce wahania podstawowych wielkości ekonomicznych takich jak:**
- **PKB**
- **Inwestycje**
- **Produkcja**
- **Bezrobocie**
- **Ceny**

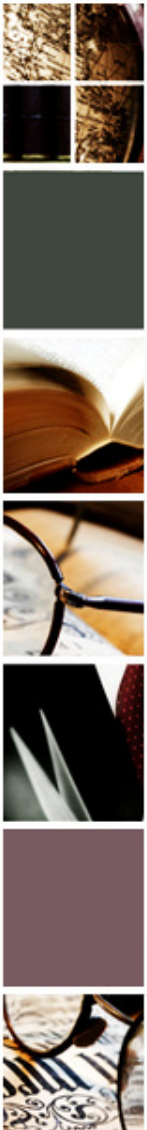
Koniunktura gospodarcza

- To całościowy zestaw wskaźników charakteryzujących stan gospodarki kraju, takich jak :
- poziom PKB, inwestycji, produkcji, zatrudnienia, cen.

Cykl koniunkturalny - fazy

- **Fazy cyklu koniunkturalnego:**
- **Kryzys** (recesja- spadek wielkości PKB w dwóch kolejnych kwartałach; spadek popytu, inwestycji, produkcji, zatrudnienia)
- **Depresja** („dno” aktywności gospodarczej, wskaźniki ekonomiczne stabilizują się na niskim poziomie)
- **Ożywienie** (ekspansja – wzrost wskaźników ekonomicznych tj. popytu, inwestycji, produkcji, konsumpcji, zatrudnienia)
- **Rozkwit** - boom – szczyt koniunktury, produkcja w gospodarce osiąga najwyższy poziom. Jednocześnie zauważa się przesłanki zbliżającej się recesji, tj. wzrost cen i kosztów, co wpływa pesymistycznie na oczekiwania dotyczące przyszłych zysków

Źródło i prawidłowości wahań cyklicznych

- Źródłem cykli są zmiany globalnego popytu
- Prawidłowości wahań cyklicznych: inwestycje rosną w fazie ekspansji, a spadają w fazie recesji

Teorie cykli koniunkturalnych 1/1

-
- **1. Monetarna-** przyczyną wahań cyklicznych, ekspansji i recesji są zmiany podaży pieniądza i kredytu (M.Friedman)
  - **2. Innowacji-** przyczyną występowania cykli jest spiętrzenie się przełomowych wynalazków (np.kolei żelaznej). Przedstawiciel teorii- J.Schumpeter
  - **3. Psychologiczna-** przyczyną wahań są pesymistyczne lub optymistyczne przewidywania inwestorów i wzajemne „zarażanie” się czyli efekt „zachowań stadnych” (Pigou)

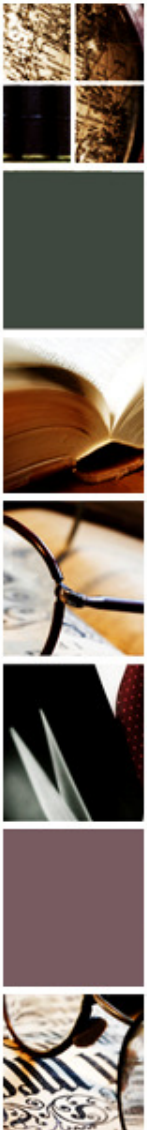
Teorie cykli koniunkturalnych 1/2

- **4.Podkonsumpcji - nadmierna tendencja do konsumowania, a nie inwestowania (Hobson, Sweezy)**
- **5.Przeinwestowania (recesje wywołane są raczej przez nadmierne niż niedostateczne inwestycje z powodu ekspansji kredytów (L. Mises, A.Hayek))**

Teorie cykli koniunkturalnych 1/3

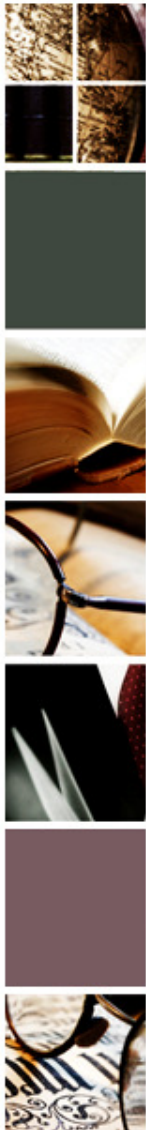
- 6. Teoria politycznego cyklu koniunktury - akcentuje wpływ cykli wyborczych na przebieg czyli wahania koniunktury
- „go” - przed wyborami - „pobudzanie” gospodarki „mięka” polityka pieniężna (spadek stóp procentowych) i fiskalna (wzrost wydatków- deficyt budżetowy), spadek bezrobocia
- „stop” - po wyborach - „schładzanie” koniunktury, „twarda” czyli restrykcyjna polityka pieniężna (wzrost stóp procentowych) i fiskalna (równoważenie budżetu, spadek wydatków), wzrost bezrobocia (M.Kalecki, W. Nordhaus. A. Alesina)

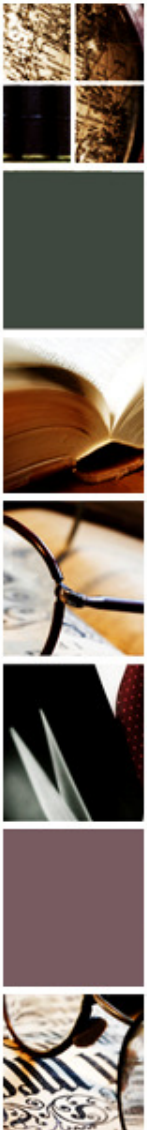
Dwa przeciwstawne poglądy w kwestii funkcjonowania gospodarki

- Pogląd klasyczny
- Pogląd keynesowski

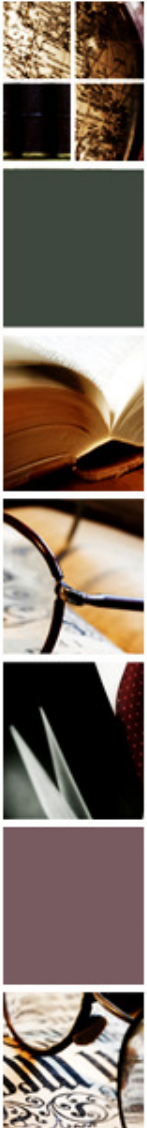
Dwa przeciwstawne poglądy w kwestii funkcjonowania i równoważenia gospodarki

- Pogląd klasyczny zakłada:
- Prymat działania wolnego rynku nad interwencją państwa
- Elastyczność cen i płac w przywracaniu równowagi gospodarczej
- Wynikający z powyższego założenia brak przymusowego bezrobocia
- Nieskuteczność polityki makroekonomicznej w regulowaniu gospodarki

Dwa przeciwstawne poglądy w kwestii funkcjonowania i równoważenia gospodarki

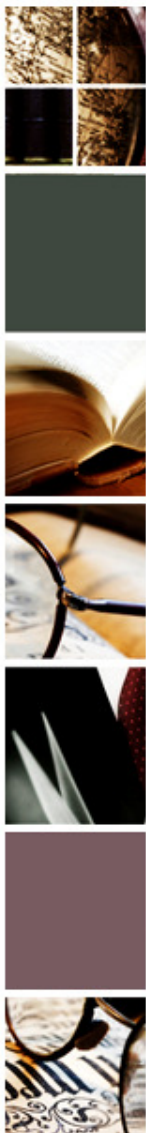
- Pogląd keynesowski:
- Zakłada sztywność cen i płac
- Zaleca aktywną politykę rządu w przywracaniu zachwianej równowagi gospodarczej (interwencjonizm)

Zarządzanie popytem przez rządy

- W celu stabilizacji PKB na wysokim poziomie a jednocześnie utrzymania stabilnych cen rządy prowadzą politykę fiskalną i pieniężną.
- Polityka fiskalna dotyczy podatków i wydatków (patrz: wykład o budżecie i polityce budżetowej)
- Polityka pieniężna dotyczy wpływu władzy monetarnej na podaż pieniądza (patrz: wykład o banku centralnym, polityce pieniężnej oraz polityce antyinflacyjnej)

Kryzys finansowy 2007+

- Kryzys finansowy w Stanach Zjednoczonych był wynikiem nadmiernej emisji kredytów hipotecznych
- Nadmierna podaż kredytów spowodowana była „inżynierią” finansową będącą skutkiem deregulacji rynku finansowego.
- Powyższe procesy doprowadziły do spekulacyjnych zakupów papierów wartościowych, spekulacji na rynku nieruchomości, wzrostu cen nieruchomości i w efekcie- powstania bańki spekulacyjnej.
- Masowa sprzedaż nowych instrumentów finansowych na skutek „pęknięcia” bańki spekulacyjnej spowodowała straty banków, a w konsekwencji - recesję.

Źródła:

- Samuelson, Nordhaus, Ekonomia 1. PWN, Warszawa
- Elementarne zagadnienia ekonomii, R. Milewski (red.nauk.), PWN, 2008
- D. Rosati, Przyczyny i mechanizm kryzysu finansowego w USA

